

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

242301

นิตยภัตการวิจัยที่นำผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และควบคุมโรคไข้ที่ลดลง
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดเขตการสาธารณสุข ๘

จุฑามาศ เจริญชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารที่ภาคเหนือที่ศูนย์ศึกษาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ปีการศึกษา ๒๕๕๕

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

ปัจจัยการจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก
ของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3

จุฑามาศ เถาว์ชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

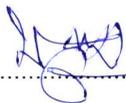
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จุฑามาศ เถาวัลี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรสาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาขารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา นันทวรศิลป์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ เดชไทย)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ดันวัฒนกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา นันทวรศิลป์)

คณะสาขารณสุขศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรสาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาขารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะสาขารณสุขศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ดันวัฒนกุล)

วันที่.....1.....เดือน.....มีนาคม.....พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ศาสตราจารย์บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา นันทวรศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านทั้งสองได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ ข้อเสนอแนะ สนับสนุนให้กำลังใจและช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำแนวในการศึกษาวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากไม่ได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังที่ปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้กรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของ แบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุม โรคไข้เลือดออก ในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์ ตอบแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์แนวความคิดและวิธีการศึกษา หาแหล่งความรู้ในระหว่างศึกษาวิจัย ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตทุกคนที่ให้กำลังใจ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยดีตลอดปีการศึกษา ขอขอบคุณ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุขและเจ้าหน้าที่กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดปีการศึกษา และขอขอบคุณ นาวาตรีอุกฤษ เถาว์ชาติ ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

งานวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ จึงขอขอบพระคุณ นายแพทย์วีรพล นิธิพงศ์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ มา ณ ที่นี้ด้วย

คุณค่าและผลประโยชน์ที่เกิดจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่ บิดา มารดาและผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูและทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

จุฑามาศ เถาว์ชาติ

มีนาคม 2554

5129380: ส.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ: โรคไข้เลือดออก/ การป้องกันควบคุมโรค/ ปัจจัยการุงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน/
ปัจจัยการุงใจ/ เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย

จุฑามาศ เถาว์ชาติ: ปัจจัยการุงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรค
ไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3 (MOTIVATIVE
FACTORS AFFECTING DENGUE HEMORRHAGIC FEVER PREVENTION AND
CONTROL OF HEALTH CENTER OFFICERS IN PUBLIC HEALTH REGION 3).

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, ค.ม.; ประภา นันทวรศิลป์, Ph.D.,
190 หน้า ปี พ.ศ. 2554

โรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่สามารถป้องกันได้ แต่ก็ยังมีการระบาดทุกปี ปัญหา
ส่วนหนึ่งเกิดจากการปฏิบัติงานในการป้องกันและควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย การวิจัย
นี้จึงศึกษา ปัจจัยการุงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ
เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย ในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย
307 คน ซึ่งสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling) กระจายเป็นสัดส่วนกันทั้ง 5 จังหวัด เก็บ
ข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และวิเคราะห์ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise
Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยเห็นว่าปัจจัยค้ำจุนในการ
ปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของสถานีอนามัย ในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3
ด้านนโยบายและการบังคับบัญชาอยู่ในระดับดี (82.8 %) ด้านสภาพการทำงาน ความมั่นคงในการ
ทำงาน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง (77.4 %, 70.3 %, และ 67.6 %
ตามลำดับ) ส่วนด้านเงินเดือนและค่าตอบแทนอยู่ในระดับน้อย (44.6 %) ปัจจัยการุงใจในการ
ปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดี (80.0 %) ส่วนด้านลักษณะงาน ความสำเร็จ การนับ
ถือ ยกย่อง และความก้าวหน้า อยู่ในระดับปานกลาง (78.4 %, 77.4 %, 76.6 % และ 60.2 %
ตามลำดับ)

เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย เห็นว่า การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของ
เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3 ด้านการรายงานสอบสวนโรค การดูแล
รักษาเบื้องต้น การติดต่อประสานงาน การจัดทำแผนปฏิบัติงาน และการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ อยู่ใน
ระดับดี(86.5 %, 85.7 %, 81.2 %, 81.2 % และ 80.0 % ตามลำดับ) ส่วนด้านการรณรงค์
ประชาสัมพันธ์ และการสำรวจและทำลายลูกน้ำยุงลาย อยู่ในระดับปานกลาง (71.5 % และ 71.4 %

ตามลำดับ) ปัจจัยการจูงใจ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นโยบายการบริหารและการบังคับบัญชา เงินเดือนและค่าตอบแทน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 41.0 ดังสมการ

$$\hat{Y} = 53.57 + 1.02 X_0 + 1.27 X_3 - 0.85 X_4 + 1.35 X_7 + 0.64 X_9$$

เมื่อ \hat{Y} = การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

X_0 = นโยบายการบริหารและการบังคับบัญชา

X_3 = ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

X_4 = เงินเดือนและ ค่าตอบแทน

X_7 = ความรับผิดชอบ

X_9 = ความก้าวหน้า

5129380: M.P.H. (PUBLIC HEALTH)

KEYWORDS: DENGUE HEMORRHAGIC FEVER / PREVENTION AND CONTROL/
MOTIVATIVE FACTORS AFFECTING THE PERFORMANCE/
MOTIVATIVE FACTORS / HEALTH CENTER OFFICERS

JUTAMART THOWCHALEE : MOTIVATIVE FACTORS AFFECTING
DENGUE HEMORRHAGIC FEVER PREVENTION AND CONTROL OF HEALTH
CENTER OFFICERS IN PUBLIC HEALTH REGION 3

ADVISORY COMMITTEE: BOONTHUM KIJPREDABORISUTHI, M.Ed, PRAPA
NUNTHAWARASILP, Ph.D., 190 P. 2011.

Dengue Hemorrhagic fever is a communicable disease that can be prevented, but every year there are epidemics of Dengue Hemorrhagic fever. Part of this problem is related to the performance of disease prevention and control of the health center officers. This study was to determine motivative factors affecting dengue hemorrhagic fever prevention and control by health center officers in public health region 3. The sample consisted of 307 health center officers who were selected by stratified random sampling with proportional distribution in 5 provinces. Data were collected by mail questionnaires and analyzed by percentage, mean, standard deviation, internal correlation and stepwise multiple regression analysis. The findings were as follows: Health center officers stated that the hygiene factor in dengue prevention and control of health centers in public health region 3, regarding policies, administration and supervision was the good level (82.8 %), while working conditions, job security and interpersonal relationship were rated at the medium level (77.4 %, 70.3 % and 67.6 % respectively), but salary and pay were ranked at the low level (44.6 %). For motivative factors, responsibility was the good level (80.0 %), while work itself, achievement, recognition and advancement were at the medium level (78.4 %, 77.4 %, 76.6 %, and 60.2 % respectively).

Health center officers stated that the performance of dengue prevention and control of the health center officers in public health region 3 regarding outbreak investigation reports, primary medical care, co-ordination, preparation of action plan, and preparation of materials was the high level (86.5 %, 85.7 %, 81.2 %, 81.2 % and 80.0 % respectively) ,while aspects of public relations campaigns, and exploration and destruction was the medium level (71.5 % and 71.4 %

respectively). Motivative factors in interpersonal relationships, policies administration and supervision, salary and pay, responsibility and advancement are the factors affecting the performance of dengue fever prevention and control of the health center officers in public health 3 and they predicted a 41.0 per cent that showed in this equation:

$$\hat{Y} = 53.57 + 1.02 X_0 + 1.27 X_3 - 0.85 X_4 + 1.35 X_7 + 0.64 X_9$$

\hat{Y} = Performance of dengue fever prevention and control

X_0 = Policies administration and supervision

X_3 = Interpersonal relationships

X_4 = Salary and pay

X_7 = Responsibility

X_9 = Advancement

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
ขอบเขตในการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	5
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารงานของสถานีนอนามัย.....	9
การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก.....	15
การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและกระบวนการบริหาร.....	35
ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน.....	42
ทฤษฎีแรงจูงใจ.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
รูปแบบการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	65
4 ผลการวิจัย.....	66
ข้อมูลทั่วไป.....	66
ปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงาน.....	69
ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงาน.....	76
การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก.....	82
ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก.....	89
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผล.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก.....	116
ภาคผนวก ข.....	132
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	190

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสุ่มตัวอย่างสถานีนอนามัย ในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3.....	58
2 ค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราก ของข้อคำถามแต่ละชุด.....	62
3 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย ในจังหวัดเขตการสาธารณสุข 3 จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	67
4 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย จำแนกรายชื่อตามปัจจัยค้ำจุนในการ ปฏิบัติงาน.....	71
5 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย จำแนกตามระดับปัจจัยค้ำจุนในการ ปฏิบัติงาน.....	74
6 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยค้ำจุนระหว่างกลุ่มตัวแปรข้อมูลทั่วไป.....	76
7 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย จำแนกรายชื่อ ตามปัจจัยจิตใจในการ ปฏิบัติงาน.....	78
8 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย จำแนกรายด้าน ตามระดับปัจจัยจิตใจ ในการปฏิบัติงาน.....	80
9 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยจิตใจระหว่างกลุ่มตัวแปรข้อมูลทั่วไป.....	81
10 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย จำแนกรายชื่อตามการปฏิบัติงาน.....	84
11 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่ จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน.....	86
12 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มตัวแปรข้อมูลทั่วไป.....	87
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน.....	90
14 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปรปัจจัยค้ำจุนและปัจจัยจิตใจ กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก.....	92
15 ตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก.....	93

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 โครงสร้างการบริหารงานสาธารณสุขในราชการส่วนภูมิภาค.....	14
3 วงจรการเกิดโรคไข้เลือดออก.....	15